

بررسی روش شناسی مقالات نمایه شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران

در پاب مد: ۲۰۱۲

محمد رضا علی بیگ^۱، زینب باقری^۲، نیلوفر محقق^۱، دکتر حمید حقانی^۳

چکیده

زمینه و هدف: بخش مواد و روشها، ستون اصلی هر مقاله‌ی تحقیقاتی و معرف وجه علمی آن می‌باشد. این بخش با تعیین نحوه‌ی ساختار بندی اجزای مطالعه امکان انجام دوباره و ارزیابی تحقیق را امکان پذیر می‌سازد. هدف اصلی این پژوهش، تعیین روش شناسی بکار گرفته شده در مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در پاب مد ۲۰۱۲ است.

روش بررسی: این پژوهش از نوع پیمایشی توصیفی و مقطعی بود. جامعه پژوهش شامل چکیده مقالات دانشگاه علوم پزشکی تهران بود که از ابتدا تا پایان سال ۲۰۱۲ در پاب مد نمایه شده بودند. با استفاده از نمونه گیری طبقه‌ای ۴۰۰ مقاله بعنوان نمونه انتخاب و اطلاعات مورد نیاز با مطالعه‌ی این مقالات در فرم جمع آوری داده‌ها ثبت گردید.

یافته‌ها: بیشترین مقالات از نوع مطالعات مقطعی (۴۱/۳٪) و کمترین مقالات از نوع مطالعات مرور نظام مند (۰/۵٪) بود. همچنین بیشترین مقالات نمایه شده در حیطه‌ی موضوعی سیستم عضلانی استخوانی (۸/۵٪) قرار داشت. در زمینه‌ی هدف مطالعات، بیشترین و کمترین مقالات نمایه شده بترتیب با هدف درمان (۵۲/۸٪) و سبب شناسی (۲/۵٪) صورت گرفته بود. همچنین دانشکده پزشکی با ۵۹، بیمارستان رسول اکرم^(ص) با ۱۴ و مراکز تحقیقات غدد با ۲۴ بیشترین مقالات را در میان دانشکده‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز تحقیقاتی دارا بودند.

نتیجه‌گیری: مطالعات اولیه مشاهده‌ای در راس طراحی مطالعات قرار دارد و مطالعات مداخله‌ای علیرغم تناسب با حیطه‌ی علوم پزشکی، از محبوبیت کمتری در بین پژوهشگران این رشته‌ها برخوردار است. همچنین درصد ناچیزی از کل مطالعات از نوع مطالعات ثانویه است.

واژه‌های کلیدی: روش شناسی، مقالات نمایه شده، پاب مد، چکیده، دانشگاه علوم پزشکی تهران

* نویسنده مسئول:

زینب باقری:

دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

Email :
Z.baqeri68@gmail.com

- دریافت مقاله : اسفند ۱۳۹۳ پذیرش مقاله : خرداد ۱۳۹۴

مقدمه

پژوهش از پایه‌های اساسی و عمده در توسعه جوامع محسوب می‌گردد، به طوری که هیچ گونه

حرکت علمی و منطقی بدون پشتوانه‌ی تحقیقات امکان پذیر نیست. به عبارتی، پژوهش، اصلی ترین نیروی محرکه‌ی جامعه در مسیر ترقی و توسعه است و یکی از مهمترین شاخص‌های توسعه یافتگی تلقی می‌گردد(۱). پژوهش در زمینه‌های مرتبط با علوم پزشکی علاوه برآنکه می‌تواند در تعیین مسائل و مشکلات بهداشتی درمانی و اولویت بندی آنها و پیدا کردن مهمترین راهکارهای حل این مسائل نقش داشته

^۱ مربی گروه کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران
^۲ کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
^۳ مربی گروه آمار زیستی، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

هر مقاله به قسمت مواد و روشهای آن بستگی دارد و در واقع گذر از قسمت روش‌شناسی به عنوان یک معیار غربالگری برای توجه به نتایج و البته بحث مقاله خواهد بود. یکی از مهمترین مواردی که باید در قسمت مواد و روشها به آن اشاره شود، نوع طراحی مطالعه است (۷). در پزشکی و علوم وابسته به آن با توجه به معیارهایی از قبیل هدف، زمان، کاربرد، گستره‌ی اجرا و میزان کنترل پژوهشگر روشهای گوناگونی برای تقسیم‌بندی انواع مطالعات پزشکی وجود دارد؛ به عنوان مثال می‌توان مطالعات را نخست به دو دسته‌ی اولیه و ثانویه تقسیم کرد و برای هر یک از آنها زیر گروه‌هایی در نظر گرفت (۸).

هر یک از مطالعات پزشکی که بر اساس روش‌شناسی‌های خاص انجام می‌گیرد، اهمیت خاصی دارند و از نظر اعتبار و سطح کاربردی بودن به عنوان شواهد پزشکی درجات مختلفی را کسب می‌کنند. در سال‌های اخیر در داخل کشور، پژوهش‌هایی در جهت بررسی روش‌شناسی به کار رفته در پایان‌نامه‌ها و مقالات انجام شده است. زرشناس و همکاران به بررسی کیفیت روش‌شناسی ۱۲۴ پایان‌نامه‌ی مقطع دکترای عمومی در دانشکده دندانپزشکی شیراز پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ۴۶ پایان‌نامه از نوع مقطعی، ۲۸ عنوان تحلیلی، ۳ عنوان مورد-شاهدی، ۴۰ عنوان مداخله‌ای و ۷ عنوان سایر موارد بودند (۹). اکبرین و همکاران با استفاده از یک چک‌لیست، کیفیت مقالات مستخرج از مطالعات تجربی و کارآزمایی‌های بالینی منتشر شده در مجله‌ی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران را بررسی کردند. نتایج این پژوهش نشان داد از ۷۳۸ مقاله، ۲۸۹ مقاله مبتنی بر مطالعات تجربی است (۱۰). امینی‌ثانی و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل با بررسی ۱۹۶ طرح تحقیقاتی نشان دادند، مطالعات مقطعی با ۱۱۴ مورد

باشد، می‌تواند به پیشبرد دانش در رشته‌های گوناگون علوم پزشکی نیز کمک نماید (۲). امروزه مجلات به عنوان یکی از مهمترین مجاری تبادل افکار بین متخصصان محسوب شده و دو نقش تولید علمی و ارتباط علمی را فراهم می‌کنند (۳). در پزشکی و علوم وابسته به آن نیز، مجلات نقش بسیار ارزنده‌ای در زمینه انتشار نتایج مقالات و پیشرفت علوم از خود به جای گذاشته‌اند. این مجلات به نوبه خود درصدد ارتقای کیفیت و بهبود فرایند بررسی و انتشار مقالات می‌باشند (۴). انتشار مقالات در حوزه‌ی سلامت هر کشور، شاخصی از سیستم ارتقای سلامت آن کشور محسوب می‌شود و افزایش تعداد مقالات علمی با کاربردی کردن علم در حوزه‌ی سلامت، مستقیماً در ارتقای کیفیت پژوهشگران و شاغلان در بخش بهداشت و سیاست‌گذاران حوزه‌ی سلامت موثر است (۵).

یک مقاله‌ی علمی به منظور کاربردی شدن، انتقال دانش و پیاده‌سازی دانش در زنجیره‌ی ترجمان دانش، نیازمند برخورداری از طراحی صحیح اپیدمیولوژیک، نتایج آماری معتبر و اصول صحیح نگارش علمی است (۶). قسمت مواد و روشها در واقع ستون اصلی هر مقاله‌ی تحقیقاتی و معرف وجه علمی آن است که محقق در آن به شرح روش انجام تحقیق خود می‌پردازد. بخش روش‌شناسی از سه بعد: امکان انجام دوباره‌ی تحقیق، امکان ارزیابی تحقیق توسط مجلات و برگزارکنندگان سمینارها و جلب اعتماد خوانندگان حائز اهمیت است (۷).

در رویکرد پزشکی مبتنی بر شواهد، پزشکان حاضر بر بالین بیمار برای رفع مشکلات تشخیص و درمان بیماران خود نیاز به ارزیابی انبوهی از مقالات بازیابی شده برای انتخاب معتبرترین و مناسب‌ترین مقاله دارند و پر واضح است که قسمت اعظم اعتبار

و کاربردی بودند و مطالعات گزارش موردی به علت ساده و کم هزینه بودن، در اولویت اول پژوهشگران این مجله قرار دارد (۱۴). " یک تحلیل کیفی بر انواع مقالات منتشر شده در مجلات فیزیوتراپی " عنوان پژوهشی بود که در سال ۲۰۰۹ توسط Paci و همکاران بر روی ۹ مجله فیزیوتراپی در یک دوره ۵ ساله انجام شده است که در آن از ۱۶۲۷ مقاله‌ی منتشر شده، ۱۲/۶۰٪ از نوع کارآزمایی‌های بالینی کنترل شده تصادفی بودند و مطالعات مشاهده‌ای توصیفی با ۱۸/۷۵٪ بیشترین مقدار را به خود اختصاص دادند. اما در مقابل، مطالعات فراتحلیلی با ۱/۲۹٪ کمترین نوع از مطالعات را دارا بودند (۱۵).

پژوهش حاضر با هدف تعیین روش شناسی به کار گرفته شده در مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲ انجام شد. همچنین این پژوهش در پی پاسخگویی به سوالات زیر است:

۱. فراوانی مقالات نمایه شده ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed براساس انواع مطالعات اولیه، مداخله‌ای، مشاهده‌ای و ثانویه چقدر است؟
۲. حوزه‌های موضوعی مقالات نمایه شده ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed براساس طرح رده بندی کتابخانه ملی پزشکی آمریکا (NLM) چگونه است؟
۳. فراوانی مقالات نمایه شده ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed براساس هدف مطالعات چقدر است؟
۴. فراوانی مقالات نمایه شده ی هر یک از دانشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed چقدر است؟

در رتبه‌ی اول و پس از آن مطالعات تجربی با ۴۳ مورد قرار داشتند (۱۱). آویژگان و نصر چهار عامل: روش شناسی، نوع نمونه گیری، جامعه‌ی مورد مطالعه و ابزار و تحلیل آماری را با بررسی ۱۳۲ مقاله در چهار مجله آموزش پزشکی که طی سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۸۸ انتشار یافته بود، بررسی کردند. یافته‌ها نشان داد که ۷۰٪ مقالات با رویکرد کمی از نوع توصیفی، مقطعی با نمونه گیری سرشماری، جامعه در دسترس، ابزار پرسش نامه و تحلیل آماری توصیفی انجام شده است (۱۲).

Kocak و همکاران کیفیت روش شناسی و سطوح شواهد کلیه‌ی مقالات چهار مجله‌ی اصلی توان‌بخشی { آرشیو توان‌بخشی و فیزیک پزشکی (APMR) یا Archives of Physical Medicine and Rehabilitation، مجله‌ی آمریکایی توان‌بخشی و فیزیک پزشکی (AJPMR) یا American Journal of Physical Medicine & Rehabilitation، توان‌بخشی بالینی (CR یا Clinical Rehabilitation) و حرکت درمانی (PT یا Physical Therapy) } بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۹ را مورد بررسی قرار دادند. نتایج این پژوهش نشان داد که بیشترین و کمترین نوع مقالات به ترتیب مربوط به کارآزمایی بالینی کنترل شده (۱۲/۷٪)، مورد- شاهدی و سایر انواع مطالعات (۶/۸٪) است (۱۳). همچنین مشخص شد که مطالعات کارآزمایی بالینی تصادفی و مطالعات فرا تحلیل، سهم کمی از مقالات حوزه‌ی توان‌بخشی را تشکیل داده‌اند. Brennan و همکاران در پژوهشی که در سال ۲۰۱۰ روی انواع مطالعات اپیدمیولوژیک در مجله‌ی (BJOMS یا British Journal of Medical Sciences) انجام دادند به این نتایج دست یافتند که ۸۷٪ از مطالعات از نوع گزارش موردی و ۱٪ از نوع پژوهش‌های آزمایشگاهی و مقالات آموزشی

روش بررسی

این پژوهش از نوع توصیفی مقطعی بود. جامعه‌ی پژوهش شامل کلیه مقالات نمایه شده در PubMed با وابستگی سازمانی دانشگاه علوم پزشکی تهران تا پایان سال ۲۰۱۲ مشتمل بر ۱۵۴۲ مقاله بود که از طریق جستجو با اسم دانشگاه مورد نظر در قسمت مخصوص بازیابی شد. در این پژوهش از نمونه‌گیری دو مرحله‌ای استفاده شد. به این ترتیب که نخست با استفاده از نمونه‌گیری طبقه‌ای با تخصیص متناسب با هر طبقه، نمونه‌گیری انجام شد. ابتدا هر دانشکده، مرکز تحقیقاتی و بیمارستان به عنوان یک طبقه‌ی مجزا در نظر گرفته شد و کسر نمونه‌گیری متناسب با حجم هر طبقه تعیین شده و سپس در مرحله‌ی دوم بر اساس نمونه‌گیری تصادفی ساده درون هر طبقه، نمونه‌ی نهایی انتخاب شد. کسر نمونه‌گیری بصورت زیر تعیین شد:

$$nh = \frac{Nh}{N} \times n$$

که در آن h نشانگر شماره هر طبقه، N حجم جامعه، n حجم نمونه، Nh نشانگر حجم متناسب به هر طبقه و nh مشخص کننده‌ی حجم نمونه‌ی اخذ شده از هر طبقه می‌باشد. سپس با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی ساده، مقالات هر طبقه انتخاب شدند. حجم نمونه لازم در سطح اطمینان ۹۵٪ پس از مقدارگذاری در فرمول که در آن $z(1-\alpha/2)=2$ ، $p=\frac{1}{2}$ ، $q=1-p$ و $d=0/05$ تعداد ۴۰۰ مقاله به صورت زیر برآورد گردید:

$$n = \frac{z(1-\alpha/2)pq}{d^2} = 400$$

به منظور تعیین طبقات نمونه‌گیری، کلیه ۱۵۴۲ چکیده مقاله بازیابی شده برای تعیین وابستگی سازمانی (Affiliation) بررسی شد. وابستگی سازمانی نویسندگان در مقالات، شامل: نام و

نام خانوادگی نویسنده، محل فعالیت نویسنده (بیمارستان، دانشکده یا مرکز تحقیقاتی)، گروه آموزشی مربوط و نام دانشگاه بود. بدین صورت که محل فعالیت درج شده در وابستگی سازمانی نویسنده‌ی مسئول، مبنای تعیین طبقه‌ی مقاله قرار گرفت. برای تعیین طبقه‌ی مقالاتی که وابستگی سازمانی نویسنده‌ی مسئول آنها درج نشده بود، پژوهشگر اسامی نویسندگان مقالات مذکور را در فایل اسامی هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران جستجو و به تکمیل اطلاعات ناقص پرداخت. پس از مشخص شدن تعداد مقالات هر طبقه، با توجه به حجم نمونه‌ی تعیین شده و فرمول نمونه‌گیری، حجم نمونه‌ی هر طبقه تعیین شد، و سپس بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، نمونه‌ی مورد نیاز در هر طبقه انتخاب و تجزیه و تحلیل گردید. طبقات نمونه در این پژوهش ۱۸ بیمارستان، ۱۲ دانشکده و ۲۰ مرکز تحقیقاتی و در مجموع ۵۰ طبقه تعیین گردید.

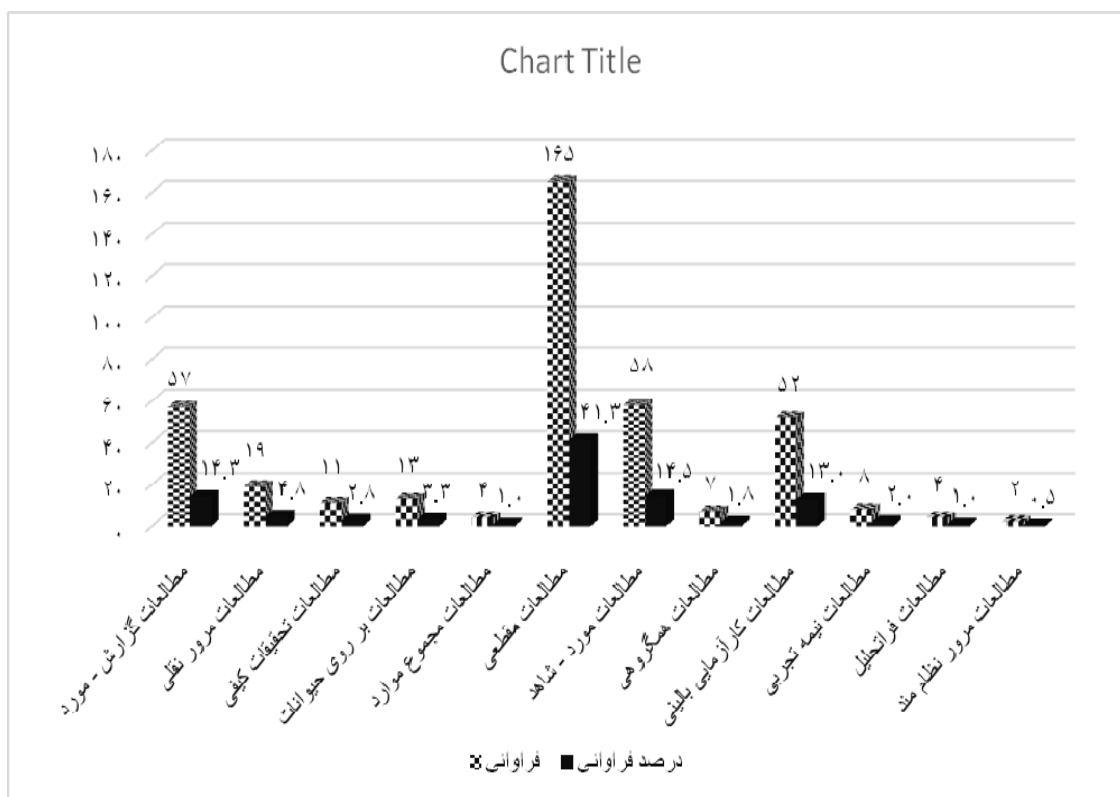
این پژوهش با کمک فرم جمع آوری داده‌ها صورت گرفت. به این منظور، با مطالعه تقسیم بندی‌های مختلفی که برای انواع مطالعات توسط منابع مختلف شامل کتب (۱۸-۱۶) و مقالات (۲۱-۱۹) و جدول کامل سطوح شواهد اکسفورد (۲۲) ارائه شده بود و مشورت با متخصصان مربوط فرم نهایی جمع آوری داده‌ها طراحی و به عنوان ابزار این پژوهش مورد استفاده قرار گرفت. سپس پژوهشگر، چکیده مقالات نمونه‌ی پژوهش را مطالعه و وابستگی سازمانی، نوع مطالعه، هدف مطالعه و حیطه‌ی موضوعی مورد مطالعه را تعیین کرد و در چک لیست ثبت نمود. پس از جمع آوری داده‌ها تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS ویرایش ۱۸ انجام پذیرفت و برای ترسیم نمودارها و جداول از

نرم افزار Excel استفاده شد.

مقالات، از نوع مطالعات اولیه است که از این میان مطالعات مداخله‌ای با ۷۳ مقاله (۲۰٪) و مطالعات مشاهده‌ای با ۲۹۱ مقاله (۸۰٪) از مطالعات اولیه را تشکیل داده بودند. همچنین مشخص شد که ۲۵ مقاله از مجموع کل مقالات، از نوع مطالعات ثانویه هستند و مطالعات کیفی نیز با ۱۱ مقاله (۳٪) کل مطالعات را تشکیل می‌دهند.

یافته‌ها

از مجموع ۴۰۰ مقاله‌ی مورد بررسی ۷۹ مقاله توسط بیمارستان‌ها، ۱۸۲ مقاله توسط دانشکده‌ها و ۱۳۹ مقاله توسط مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی تهران به ثبت رسیده بود. با بررسی نوع مطالعات، مشخص شد که ۳۶۴ مقاله از مجموع کل

نمودار ۱: توزیع فراوانی مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در پای مد بر اساس

انواع مطالعات در سال ۲۰۱۲

مقطعی با ۱۶۵ مقاله، و کمترین مقالات از نوع مطالعات مروری نظام مند با ۲ مقاله است.

همانگونه که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود، بیشترین مقالات نمایه‌ی شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۲۰۱۲ در PubMed، از نوع مطالعات

جدول ۱: توزیع فراوانی مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در پاب مد بر اساس

انواع موضوعات در سال ۲۰۱۲

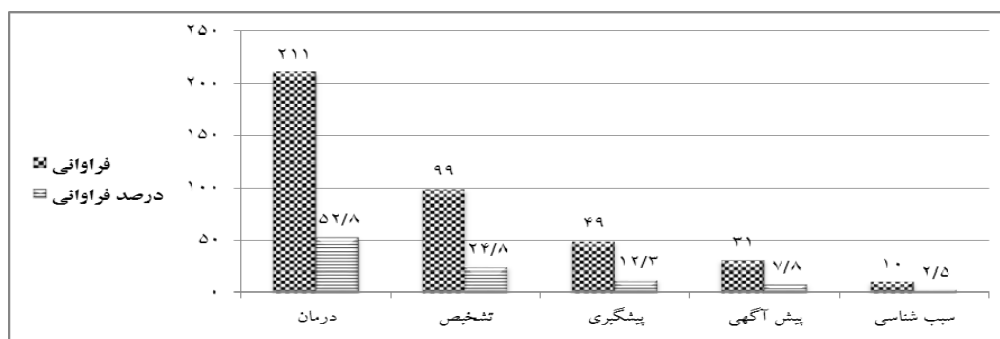
انواع موضوعات	فراوانی	درصد فراوانی
آسیب شناسی	۲۹	۷/۳
انگل شناسی	۱	۰/۳
بارداری	۱۳	۳/۳
بهداشت عمومی	۱۲	۳
بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی	۴	۱
بیماری‌های سالمندان	۱	۰/۳
بیماری‌های واگیر	۶	۱/۵
بیوشیمی	۱	۰/۳
پرستاری	۲	۰/۵
کارکنان بهداشتی	۱	۰/۳
پزشکی عمومی	۲	۰/۵
پوست	۱۴	۳/۵
جراحی	۲	۰/۵
چشم پزشکی	۱۳	۳/۳
داروشناسی	۱۵	۳/۸
دندانپزشکی، جراحی دهان	۱۵	۳/۸
رادیولوژی و تصویربرداری تشخیصی	۶	۱/۵
روانشناسی	۱۹	۴/۸
زنان و زایمان	۹	۲/۳
سیستم ادراری تناسلی	۲۴	۶
سیستم تنفسی	۱۰	۲/۵
سیستم عصبی	۲۰	۵
سیستم عضلانی استخوانی	۳۴	۸/۵
سیستم غدد درون ریز	۲۶	۶/۵
سیستم قلب و عروق	۲۶	۶/۵
سیستم گوارش	۲۴	۶
سیستم لنفاوی و خون	۱۶	۴
عملکرد پزشکی	۵	۱/۳
کودکان	۱۹	۴/۸
گوش، حلق و بینی	۱۲	۳
متفرقه*	۷	۱/۸
میکروب شناسی، ایمنی شناسی	۱۱	۲/۸
ناهنجاری های سیستمیک و متابولیک	۱	۰/۳
مجموع	۴۰۰	۱۰۰

* مقالاتی که در هیچ کدام از رده های موضوعی NLM جای نگرفتند، در این حوزه طبقه بندی شدند.

سالمدان، بیماری‌های واگیر، بیوشیمی، پرستاری، کارکنان بهداشتی، داروشناسی، دندانپزشکی- جراحی دندان، رادیولوژی و تصویربرداری تشخیصی، عملکرد پزشکی، و ناهنجاری‌های سیستمیک و متابولیک توسط این بیمارستان‌ها صورت گرفته است. همچنین بیشترین مقالات نمایه شده‌ی دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲ در زمینه‌ی سیستم عضلانی-استخوانی است و در حوزه‌های بیماری‌های سالمدان، بیوشیمی و کودکان، پژوهشی توسط این دانشکده‌ها به ثبت نرسیده است. بیشترین مقالات نمایه شده‌ی مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲ در حوزه قلب و عروق است و در حوزه‌های موضوعی انگل شناسی، کارکنان بهداشتی، پزشکی عمومی، جراحی، عملکرد پزشکی و ناهنجاری‌های سیستمیک و متابولیک هیچ پژوهشی توسط این مراکز صورت پذیرفته است.

پس از تخصیص موضوع به مقالات بر اساس رده بندی NLM، همانگونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، بیشترین مقالات نمایه شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۲۰۱۲ در PubMed در حیطه‌ی موضوعی سیستم عضلانی استخوانی با ۳۴ مقاله، و کمترین مقالات در حیطه‌های موضوعی انگل شناسی، بیماری‌های سالمدان، بیوشیمی، کارکنان بهداشتی و ناهنجاری‌های سیستمیک- متابولیک با یک مقاله است.

پس از بررسی توزیع فراوانی مقالات نمایه شده‌ی بیمارستان‌ها، دانشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed و بر اساس انواع حیطه‌های موضوعی در سال ۲۰۱۲، مشخص شد که بیشترین مقالات نمایه شده بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲ به ترتیب در حوزه‌های آسیب شناسی و کودکان است و هیچ مقاله‌ای در حوزه‌های انگل شناسی، عملکرد بیمارستان‌ها و واحدهای بهداشتی، بیماری‌های

نمودار ۲: توزیع فراوانی مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در پایاد بر اساس

انواع هدف مطالعات در سال ۲۰۱۲

نمودار ۲ در راستای سومین سوال پژوهش ترسیم شده است. با توجه به این نمودار، بیشترین و کمترین مقالات نمایه شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در

نمودار ۲ در راستای سومین سوال پژوهش ترسیم شده است. با توجه به این نمودار، بیشترین و کمترین مقالات نمایه شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در

زمینه‌ی پیش آگهی، بیشترین مقالات در حوزه‌ی بهداشت عمومی است و در حوزه‌های انگل شناسی، عملکرد بیمارستان‌ها و واحدهای بهداشتی، بیماری‌های سالمندان، پرستاری، کارکنان بهداشتی، پزشکی عمومی، پوست، داروشناسی، دندانپزشکی و جراحی دهان، رادیولوژی و تصویربرداری تشخیصی، سیستم ادراری تناسلی، سیستم عصبی، سیستم غدد، سیستم گوارش، کودکان، گوش، حلق و بینی، میکروب شناسی، ایمنی شناسی و ناهنجاری‌های سیستمیک و متابولیک هیچ پژوهشی با هدف پیش آگهی انجام نشده است. همچنین بیشترین مقالات نمایه شده‌ی این دانشگاه با هدف سبب شناسی در حوزه‌ی آسیب شناسی است و در زمینه‌های انگل شناسی، بارداری، بهداشت عمومی، عملکرد بیمارستان‌ها و واحدهای بهداشتی، بیماری‌های سالمندان، بیماری‌های واگیردار، بیوشیمی، پرستاری، کارکنان بهداشتی، پزشکی عمومی، پوست، جراحی، چشم پزشکی، داروشناسی، دندانپزشکی - جراحی دهان، رادیولوژی و تصویربرداری تشخیصی، زنان زایمان، سیستم ادراری تناسلی، سیستم تنفسی، سیستم عصبی، سیستم غدد درون ریز، سیستم گوارش، سیستم لنفاوی و خون، عملکرد پزشکی، متفرقه، میکروب شناسی، ایمنی شناسی و ناهنجاری‌های سیستمیک و متابولیک هیچ پژوهشی با هدف سبب شناسی انجام نشده است.

مقالات نمایه شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed بر اساس انواع حیطه‌های موضوعی و هدف مطالعات در سال ۲۰۱۲ مشخص شد که بیشترین مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲ با هدف درمان در حوزه‌ی سیستم ادراری تناسلی است و در حوزه‌های موضوعی انگل شناسی، بهداشت عمومی، بیماری‌های سالمندان، بیوشیمی، رادیولوژی و تصویربرداری تشخیصی، و ناهنجاری‌های سیستمیک و متابولیک هیچ پژوهشی با هدف درمان انجام نشده است. همچنین بیشترین مقالات نمایه شده این دانشگاه با هدف تشخیص در حوزه سیستم عضلانی استخوانی است و در حوزه‌های بهداشت عمومی، عملکرد بیمارستان‌ها و واحدهای بهداشتی، بیوشیمی، پرستاری، کارکنان بهداشتی، پزشکی عمومی، جراحی، داروشناسی، عملکرد پزشکی و متفرقه هیچ پژوهشی با هدف تشخیص صورت پذیرفته است. در زمینه‌ی پیشگیری، بیشترین مقالات در حوزه‌ی داروشناسی است و در زمینه‌های انگل شناسی، عملکرد بیمارستان‌ها و واحدهای بهداشتی، بیماری‌های سالمندان، بیوشیمی، پرستاری، کارکنان بهداشتی، پزشکی عمومی، جراحی، چشم پزشکی، زنان و زایمان، سیستم عصبی، عملکرد پزشکی، گوش، حلق و بینی، میکروب شناسی، ایمنی شناسی و ناهنجاری‌های سیستمیک و متابولیک هیچ پژوهشی با هدف پیشگیری انجام نگرفته است. در

جدول ۲: توزیع فراوانی مقالات نمایه شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در پاب مد بر اساس

بیمارستان‌ها، دانشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی در سال ۲۰۱۲

بیمارستان ها، دانشکده ها و مراکز تحقیقاتی	زیر مجموعه ها***	فراوانی	درصد فراوانی
انستیتو کانسر	-	۵	۱/۳
بیمارستان امام خمینی(ره)	-	۱۲	۳
بیمارستان امیراعلم	-	۲	۰/۵
بیمارستان آرش	-	۱	۰/۳

۰/۸	۳	-	بیمارستان حضرت علی (ص)
۰/۳	۱	-	بیمارستان حضرت فاطمه (س)
۰/۳	۱	-	بیمارستان رازی
۳/۵	۱۴	-	بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)
۰/۳	۱	-	بیمارستان روزبه
۰/۵	۲	-	بیمارستان زنان
۱/۵	۶	-	بیمارستان سینا
۲/۵	۱۰	-	بیمارستان شریعی
۰/۸	۳	-	بیمارستان شفا یحییان
۰/۸	۳	-	بیمارستان فارابی
۱/۳	۵	-	بیمارستان فیروزگر
۰/۳	۱	-	بیمارستان ولیعصر (عج)
۰/۵	۲	-	بیمارستان هاشمی نژاد
۱/۸	۷	-	بیمارستان طبی کودکان
۱۲/۵	۵۰	-	دانشکده بهداشت
۰/۳	۱	-	دانشکده پردیس بین الملل
۲	۸	-	دانشکده پرستاری و مامایی
۱۴/۸	۵۹	-	دانشکده پزشکی
۱/۳	۵	-	دانشکده پیراپزشکی
۱/۸	۷	-	دانشکده توانبخشی
۷/۵	۳۰	-	دانشکده داروسازی
۲	۸	-	دانشکده دندانپزشکی
۰/۵	۲	-	دانشکده طب سنتی
۰/۳	۱	-	دانشکده علوم تغذیه و رژیم شناسی
۱/۵	۶	-	دانشکده فناوری‌های نوین پزشکی
۱/۳	۵	-	دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی
		مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی	مراکز تحقیقات سلولی و مولکولی
۰/۸	۳	مرکز تحقیقات تصویر برداری سلولی و مولکولی	
		مرکز تحقیقات ارولوژی	مراکز تحقیقات ارولوژی، نفرولوژی
۰/۵	۲	مرکز تحقیقات نفرولوژی	
		مرکز تحقیقات عفونی اطفال	مراکز تحقیقات اطفال
		مرکز تحقیقات ارولوژی اطفال	
۲/۸	۱۱	مرکز تحقیقات رشد و تکامل کودکان	
		مرکز تحقیقات مادر، جنین و نوزاد	
		مرکز تحقیقات نقص ایمنی کودکان	
		مرکز تحقیقات ایمونولوژی	مراکز تحقیقات ایمونولوژی
۲/۳	۹	مرکز تحقیقات ایمونولوژی مولکولی	
		مرکز تحقیقات بیماریهای اتوایمیون تاولی	
		مرکز تحقیقات ایمونولوژی، آسم و آلرژی	

		مرکز تحقیقات آسیب شناسی و سرطان	
		مرکز تحقیقات مقاومت‌های میکربی	
		مرکز تحقیقات ایدز	
		مرکز تحقیقات بیماری‌های شغلی و طب کار	مراکز تحقیقات بهداشت
		مرکز تحقیقات سلامت مبتنی بر مشارکت جامعه	
		مرکز تحقیقات آلودگی هوا	
۱/۵	۶	مرکز تحقیقات بهره برداری از دانش سلامت	
		مرکز تحقیقات بهداشت سالمندی	
		مرکز تحقیقات بهداشت باروری	
		مرکز تحقیقات کیفیت آب	
		مرکز تحقیقات پوست و سلولهای بنیادی	مراکز تحقیقات پوست
۱	۴	مرکز آموزش و پژوهش بیماری‌های پوست و جذام	
		مرکز تحقیقات سوختگی	
		مرکز تحقیقات بانک فرآورده های پیوندی	مراکز تحقیقات پیوند اعضا
۱	۴	مرکز تحقیقات هماتولوژی، آنکولوژی و پیوند مغز استخوان	
		مرکز تحقیقات تاریخ پزشکی، طب اسلامی و مکمل	مراکز تحقیقات تاریخ پزشکی
۰/۵	۲	مرکز تحقیقات اخلاق و تاریخ پزشکی	
		مرکز تحقیقات تروما و پژوهشهای جراحی	مراکز تحقیقات جراحی
۱/۳	۵	مرکز تحقیقات جراحی کم تهاجمی	
		مرکز تحقیقات چشم پزشکی فارابی	مراکز تحقیقات چشم پزشکی
۲/۵	۱۰	مرکز تحقیقات چشم پزشکی حضرت رسول اکرم (ص)	
		مرکز تحقیقات تجویز و مصرف منطقی دارو	مراکز تحقیقات دارو
		مرکز تحقیقات گیاهان دارویی	
۱/۵	۶	مرکز تحقیقات طراحی و توسعه دارو	
		مرکز تحقیقات علوم دارویی	
		مرکز تحقیقات علوم دارویی رازی	
		مرکز تحقیقات ایمپلنت دندان	مراکز تحقیقات دهان و دندان
۲	۸	مرکز تحقیقات دندانپزشکی	
		مرکز تحقیقات لیزر در دندانپزشکی	
		مرکز تحقیقات پزشکی هسته‌ای	مراکز تحقیقات رادیولوژی
۰/۸	۳	مرکز تحقیقات رادیولوژی نوین و تهاجمی	

۱/۳	۵	مرکز تحقیقات بهداشت روان	مراکز تحقیقات روانشناسی
		مرکز تحقیقات روانپزشکی	
		مرکز تحقیقات فناوری بیومدیکال و رباتیک	مراکز تحقیقات فناوری های نوین
۰/۵	۲	مرکز تحقیقات علوم و تکنولوژی در پزشکی	
		مرکز تحقیقات زیست فناوری	
		مرکز تحقیقات دیابت	مراکز تحقیقات غدد
		مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم- فیروزگر	
۶	۲۴	مرکز تحقیقات علوم غدد و متابولیسم	
		مرکز تحقیقات گوارش و کبد	
		مرکز تحقیقات قلب و عروق شهید رجایی	مراکز تحقیقات قلب و عروق
۳/۸	۱۵	مرکز قلب تهران	
		مرکز تحقیقات گوش، حلق و بینی	مراکز تحقیقات گوش، حلق و بینی
۱	۴	مرکز تحقیقات گوش، حلق، بینی، سر و گردن	
		مرکز تحقیقات پرستاری و مامایی	مراکز تحقیقات متفرقه
		مرکز تحقیقات فیزیولوژی	
۳	۱۲	مرکز تحقیقات روماتولوژی	
		مرکز تحقیقات پزشکی، ورزشی	
		مرکز پژوهش های علمی دانشجویان	
		مرکز تحقیقات ضایعات نخاعی	مراکز تحقیقات مغز و اعصاب
۱	۴	مرکز تحقیقات بیماریهای مغز و اعصاب	
۱۰۰	۴۰۰	-	مجموع

*** به علت کم بودن تعداد مقالات، مراکز تحقیقاتی هم حیطه به عنوان یک طبقه در نظر گرفته شدند. از این میان مراکز تحقیقاتی پرستاری و مامایی، فیزیولوژی، روماتولوژی، پزشکی-ورزشی و مرکز پژوهش های علمی دانشجویان به دلیل عدم مشابهت حیطه فعالیت با هیچکدام از دسته بندی های تعیین شده، به عنوان "مراکز تحقیقات متفرقه" در نظر گرفته شدند و سپس در این طبقات نمونه گیری به عمل آمد.

و تاریخ پزشکی با ۲ مقاله، به ترتیب بیشترین و کمترین مقالات را در میان دانشکده ها، بیمارستان ها و مراکز تحقیقاتی داشته اند.

بحث

هدف اصلی در این پژوهش، بررسی روش شناسی مقالات نمایه شده در دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲ است. در راستای رسیدن به

با توجه به جدول ۲ که در راستای آخرین سوال پژوهش ترسیم شده است، مشاهده می شود که دانشکده پزشکی با ۵۹ و دانشکده های پردیس بین الملل و علوم تغذیه و رژیم شناسی با ۱ مقاله، بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص) با ۱۴ و بیمارستان های آرش، حضرت فاطمه (س)، رازی، روزبه و ولی عصر (عج) با ۱ مقاله، مراکز تحقیقات غدد با ۲۴ و مراکز تحقیقات ارولوژی-نفرولوژی، زیست فناوری

و همکاران انجام پذیرفت نیز مشخص کرد که در بین ۱۶۲ مقاله‌ی مورد بررسی، بیشترین نوع مطالعه با ۱۰۰ مقاله (۶۱٪) از نوع مقطعی است (۶). آویژگان و نصر نیز در پژوهش خود به نتیجه‌ی مشابهی در مورد بیشترین نوع روش شناسی به کار رفته در آموزش پزشکی دست یافتند (۱۲). بررسی مقالات فصلنامه علمی-پژوهشی سلامت کار ایران توسط علی گل و همکاران نشان داد که بیشترین نوع مطالعات انجام شده در این مجله از نوع توصیفی مقطعی و پس از آن گزارش موردی است (۳). همچنین در پژوهش بنانی و همکاران بیشترین درصد رساله‌ها و پایان نامه‌های پرستاری دانشگاه‌های علوم پزشکی تیپ ۱ کشور از نوع توصیفی و مقطعی است (۲۳). مطالعات توصیفی بیشترین درصد را در مقالات علوم پزشکی در طی سال‌های ۱۹۹۴-۲۰۰۸ به خود اختصاص داده بود که توسط اسکروچی و همکاران گزارش شد (۲۱). Paci و همکاران نیز با تحلیل کیفی انواع مقالات منتشر شده در مجلات فیزیوتراپی به این نتیجه دست یافتند که مطالعات مشاهده‌ای توصیفی بیشترین مقدار را به خود اختصاص داده است (۱۵). Mantzoukas با بررسی شواهد منتشر شده در مجلات با عامل تاثیر بالا در زمینه‌ی پرستاری بین سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ نشان داد که پژوهش‌های غیر تجربی بیشترین نوع مطالعات چاپ شده در این زمینه است (۲۴). Borawski و همکاران مشاهده کردند که بیشترین نوع مطالعات در متون ارولوژی از نوع توصیفی است، و از نظر سطوح شواهد در پایین ترین سطح، یعنی سطح پنج قرار دارد (۲۵). Wupperman و همکاران با سنجش سطوح شواهد در مجله‌ی spine و همچنین Obremsky و همکاران با بررسی سطوح شواهد در مجلات ارتوپدی به همین نتیجه دست پیدا کردند (۲۶ و ۲۷).

هدف پژوهش، مقالات نمایه شده با وابستگی سازمانی دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲ که مشتمل بر ۱۵۴۲ مقاله بود، بازایی شد. سپس چکیده این مقالات برای تعیین نوع مطالعه، روش مطالعه و حیطه موضوعی مورد بررسی قرار گرفت.

در راستای سوال نخست پژوهش مشخص شد که بیشترین تمرکز محققان دانشگاه علوم پزشکی تهران بر انتشار مطالعات اولیه مشاهده‌ای است. همچنین مشخص شد که پژوهشگران این دانشگاه تمایل کمتری به انتشار مطالعات ثانویه داشته‌اند و این مطالعات تنها ۶/۲٪ کل مطالعات را تشکیل می‌دهند. مطالعات کیفی نیز ۲/۸٪ کل مطالعات را به خود اختصاص داده‌اند. زرناس و همکاران در یافته‌های خود به این نکته اشاره کرده‌اند که بیش از دو سوم پایان نامه‌های دکترای عمومی دندانپزشکی شیراز در سال‌های ۸۷-۱۳۸۵ از نوع مقطعی است و مطالعات مداخله‌ای سهم ناچیزی از پایان نامه‌ها را به خود اختصاص داده است (۹). امینی ثانی و همکاران نیز به این نتیجه رسیدند که مطالعات مقطعی در رتبه اول روش تحقیق به کار رفته در طرح‌های پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل قرار دارد (۱۱). اکبرین و همکاران با بررسی ده ساله‌ی مقالات منتشر شده در مجله علمی-پژوهشی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران به این نتیجه رسیدند که مطالعات کارآزمایی بالینی و تجربی که از انواع مطالعات ثانویه هستند، تنها ۳۹/۱۶٪ کل مقالات این مجله در بازه‌ی زمانی مذکور را به خود اختصاص داده بودند، که این پژوهش نیز در راستای نتایج پژوهش جاری، به کم بودن تعداد مطالعات ثانویه اشاره کرده است (۱۰). نتایج مطالعه‌ی تحلیل ساختار کیفیت مقالات علوم پزشکی طی سال‌های ۱۳۷۸-۱۳۸۱ که توسط گوهری

و ترکیب مقالات زیادی هستند و به همین علت از ارزش پژوهشی بالایی برخوردارند، درصد بسیار ناچیزی از کل مطالعات را به خود اختصاص داده و پژوهش‌های کمتری با این شیوه طراحی مطالعه انتشار یافته است.

در راستای سوال دوم پژوهش، چکیده مقالات بازایی شده جهت تعیین موضوع مقالات بررسی گردید؛ پس از درج موضوع مقالات در چک لیست و انطباق با عناوین رده‌های رده‌بندی NLM موضوع مقالات تعیین گردید. یافته‌های پژوهش نشان داد که در نمونه پژوهش بیشترین مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۲۰۱۲ در PubMed در حیطه‌ی موضوعی سیستم عضلانی استخوانی با ۳۴ مقاله (۸/۵٪) و کمترین مقالات در حیطه‌ی موضوعی انگل شناسی، بیماری‌های سالمندان، بیوشیمی، کارکنان بهداشتی و ناهنجاریهای سیستمیک و متابولیک با تنها یک مقاله است. در مقایسه می‌توان پژوهش دشتی رحمت آبادی و همکاران را مورد بررسی قرار داد (۳۰). در این مطالعه‌ی تحلیل محتوا، آخرین شماره ۱۰۸ نشریه علمی-پژوهشی علوم پزشکی کشور که در پایگاه اطلاع رسانی جهاد دانشگاهی (SID) منتشر شده بود، بررسی شدند. مقاله‌ها بر اساس طبقه بندی MeSH دسته بندی گردیدند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که ۳۴٪ مقالات در حوزه بیماری‌ها بود که از این تعداد ۱۳٪ مربوط به بیماری‌های زنان و زایمان، ۹٪ بیماری‌های پوست و بافت همبند و ۷٪ بیماری‌های دستگاه گوارش بودند، در حالی که به موضوع‌های بیماری‌های مشترک انسان و دام، دهان، فک و آرواره توجه نشده است. پس از آن ۱۳٪ مقالات در حوزه اشتغال و انضباط کاری و ۱۳٪ مطالعات نیز در حیطه روش‌ها، وسایل درمانی و تشخیصی قرار داشته و

بر خلاف نتایج این پژوهش، در داخل کشور، مطالعه‌ی شبیانی نیا و همکاران که در آن میزان صحت نگارش مقالات اصیل در مجلات علمی پژوهشی دندانپزشکی کشور در سال ۱۳۸۵ بررسی شده است، نشان داد متداول ترین روش تحقیق در مقالات منتشر شده از نوع مطالعات تجربی (In vitro) که از انواع مطالعات مداخله‌ای به حساب می‌آید. اگرچه مطالعات توصیفی که از انواع مطالعات مشاهده‌ای هستند، در رتبه‌ی بعدی قرار داشتند (۲۸). همچنین حسینی دولت آبادی با بررسی مقالات مجلات هسته‌ی حوزه‌های قلب و عروق، سرطان و تومور شناسی، سیستم تنفسی و دستگاه گوارش در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ در پایگاه اطلاعات علمی، نشان داد شواهد در سطح ۱ و ۲ (مطالعات مرور نظام مند، فراتحلیل، کوهورت و کارآزمایی بالینی) دارای بیشترین فراوانی هستند (۲۹). Kocak و همکاران با بررسی سطوح شواهد در چهار مجله توان بخشی به این نتیجه رسیدند که بیشترین نوع مقالات در جامعه مورد بررسی از نوع کارآزمایی بالینی کنترل شده است (۱۳). Bernnan و همکاران نیز با تجزیه و تحلیل موضوع مقالات ارائه شده در مجله BJOMS در طی سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۰۹ به این نتیجه رسید که مطالعات گزارش موردی در اولویت اول پژوهشگران این مجله قرار دارد (۱۴).

همانگونه که مقایسه‌ی نتایج این پژوهش با سایر پژوهش‌ها نشان داد، بیشترین نوع روش شناسی به کار رفته در همه‌ی این پژوهش‌ها همچون پژوهش حاضر، از نوع مقطعی است. مطالعات اولیه مشاهده‌ای در راس طراحی مطالعات قرار دارد و مطالعات مداخله‌ای علی‌رغم تناسب با حیطه‌ی علوم پزشکی به نسبت حیطه‌های علوم انسانی، محض و اجتماعی، از محبوبیت کمتری در بین پژوهشگران این رشته‌ها برخوردارند. همچنین مطالعات ثانویه که حاصل مرور

توزیع ۴۰٪ بقیه مقاله‌ها در نوزده طبقه‌ی دیگر است. علایق پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی تهران تا حدودی منطبق بر بیشترین علل مرگ و میر در ایران بر اساس اعلام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد، که به ترتیب ناشی از بیماری‌های قلبی عروقی، سرطان‌ها و تومورها، بیماری‌های تنفسی و دستگاه گوارش است (۲۹)؛ بدین ترتیب که صرف نظر از حیطه‌ی موضوعی "سیستم عضلانی- استخوانی" که با ۸/۵٪ بیشترین مقالات نمایه شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران در نمونه مورد بررسی در آن قرار داشت، حیطه‌ی موضوعی آسیب شناسی که دربردارنده‌ی سرطان‌ها می باشد با ۷/۳٪ در دومین رتبه، حیطه‌ی موضوعی قلب و عروق و غدد درون ریز با ۶/۵٪ در سومین رتبه، و سیستم گوارش به همراه سیستم عضلانی، ادراری - تناسلی با ۶٪ در چهارمین رتبه‌ی بیشترین مقالات نمایه شده دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed قرار دارند. اما حیطه‌ی موضوعی سیستم تنفسی تنها ۲/۵٪ کل مقالات را به خود اختصاص داده است که به نظر می رسد با توجه به اهمیت بیماری‌های تنفسی به عنوان سومین عامل مرگ و میر در کشور، نیازمند پژوهش‌های بیشتری باشد.

جهت پاسخگویی به سوال سوم پژوهش، چکیده مقالات بازبایی شده برای تعیین هدف مطالعات شامل: درمان، تشخیص، پیشگیری، پیش آگهی و سبب شناسی بررسی شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که در نمونه‌ی پژوهش دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed در سال ۲۰۱۲، به ترتیب حائز ۲۱۱ مقاله (۵۲/۸٪) با هدف درمان، ۹۹ مقاله (۲۴/۸٪) با هدف تشخیص، ۴۹ مقاله (۱۲/۳٪) با هدف پیشگیری، ۳۱ مقاله (۷/۸٪) با هدف پیش آگهی، ۱۰ مقاله (۲/۵٪) با هدف سبب شناسی است. در پژوهش کاظمی و

همکاران که از سال ۱۳۷۴ تا سال ۱۳۸۷ مقالات منتشر شده در مجله‌ی "جراحی استخوان و مفاصل ایران" را مطابق استانداردهای مجله جراحی استخوان آمریکا طبقه بندی کردند، مشخص شد که بیشترین نوع مقالات این مجله از نوع درمانی هستند (۳۱). Borawski و همکاران نیز با بررسی سطوح شواهد در مقالات پژوهشی منتشر شده در چهار مجله ارولوژی که بالاترین ضریب تاثیر را در سال ۲۰۰۵ داشتند به این نتیجه رسیدند که ۶۰/۳٪ مقالات در حوزه‌ی درمان یا پیشگیری، ۱۱/۶٪ مقالات در حوزه‌ی سبب شناسی، ۱۱/۳٪ مقالات در حوزه‌ی پیش آگهی و ۹٪ مقالات در حوزه تشخیص است (۲۵). همچنین Wupperman و همکاران در پژوهش خود نشان دادند که بیشترین مقالات بالینی منتشر شده در مجله Spine با هدف درمان انجام شده است (۲۶). این نتیجه همچنین در پژوهش Obremsky و همکاران که به بررسی نوع و سطوح شواهد در تعداد ۹ مجله ارتوپدی با استفاده از سیستم ارزیابی شواهد پرداختند، تکرار شده است (۲۷). نتایج پژوهش اسکروچی و همکاران نشان داد که بیشترین مقالات مورد بررسی با هدف سبب شناسی است و مطالعات با هدف درمان و پیشگیری در رده‌ی بعدی قرار داشته‌اند (۲۱). با توجه به بالا بودن هزینه و بودجه درمان در کشور این مساله که بیش از نیمی از مطالعات انجام شده در نمونه پژوهش، با هدف درمان انجام شده توجیه پذیر است (۳۲)، اما قرار گرفتن مطالعات پیشگیری تنها با سهم ۱۲/۳ درصدی در سومین رده‌ی مطالعات انجام شده، بیانگر ضعف عملکرد در بخش پیشگیری است، علی رغم اینکه تاکید سازمان‌های بین المللی و ملی بر تقدم پیشگیری بر درمان است که در نتیجه توجه بیشتری را در این خصوص می طلبد.

نتیجه گیری

جهت کسب اطلاعات لازم از آنها با سردرگمی مواجه شده بود، به همین خاطر پیشنهاد می‌گردد کارگاه‌هایی در زمینه‌ی اصول نگارش یک چکیده علمی در دانشکده‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز تحقیقاتی برگزار گردد تا محققانی که از سایر کشورها به این مقالات دسترسی پیدا می‌کنند به راحتی قادر به کسب اطلاعات مورد نیاز خود از این چکیده‌ها باشند. همچنین به نظر می‌رسد نیاز به برگزاری کارگاه‌هایی برای آموزش روش شناسی مطالعات به پژوهشگران باشد، زیرا در جریان جمع‌آوری داده‌ها مشخص شد که در بسیاری از چکیده‌ها یا به نوع طراحی مطالعه اشاره‌ای نشده بود و یا به اشتباه ذکر شده بود. اهمیت این مساله با توجه به بین‌المللی بودن PubMed و دسترسی جهانی به آن بیشتر آشکار می‌گردد، زیرا این مقالات به نحوی نماینده‌ی کشور ایران در بین محققان سایر کشورها محسوب می‌شود.

تشکر و قدردانی

این مقاله برداشتی از پایان‌نامه مصوب دانشگاه علوم پزشکی تهران (به شماره ۱۴/۳۱۹) است که بدین وسیله از اساتید مربوطه نهایت تشکر و سپاس به عمل می‌آید.

در این پژوهش نوع روش شناسی، موضوع و هدف مطالعات ثبت شده توسط دانشگاه علوم پزشکی تهران در PubMed تعیین گردید و بر مبنای نتایج آن مشخص شد: مطالعات اولیه بیشترین تعداد مطالعات را به خود اختصاص می‌دهد و همچنین علی‌رغم تقدم پیشگیری بر درمان، بیشترین مطالعات با هدف درمان صورت پذیرفته است. با توجه به کم بودن تعداد مقالات مروری نظام مند و فراتحلیل در مقالات ثبت شده‌ی دانشگاه علوم پزشکی تهران، نیاز به تمهیداتی جهت تشویق محققان به انتشار این گونه مقالات احساس می‌شود. همچنین در پژوهش حاضر مشخص شد که مقالات اندکی به درمان، تشخیص، پیشگیری، سبب شناسی و ارائه‌ی پیش‌آگهی بیماری‌های کشنده در کشور پرداخته‌اند، لذا ضروری به نظر می‌رسد که مراکز تحقیقاتی فعال در زمینه‌ی این بیماری‌ها، ملزم به انجام پژوهش و فعالیت بیشتری در زمینه این بیماری‌ها و انتشار نتایج این پژوهش‌ها به منظور بالا بردن سلامت مردم کاهش مرگ و میر در کشور باشند. بسیاری از چکیده‌های مقالات ثبت شده به صورت ساختار نیافته در PubMed به ثبت رسیده و پژوهشگر

منابع

1. Salem Z, Rezaeian M & Valinejad M. Survey on citations used in the dentistry students, theses in Rafsanjan university of medical sciences during 1998-2012. Journal of Rafsanjan University Of Medical Sciences 2013; 12(4): 389-98[Article in Persian].
2. Rezaei Ghaleh N, Siadat F & Azizi F. Quantitative and qualitative assessment of Iranian biomedical publications in international journals between 1992 and 2002 according to their impact factor. Research in Medicine 2007; 27(2): 139-43[Article in Persian].
3. Aligol M, Amanollahi AR & Farshad AA. Citation and quantitative analysis for articles of Iran occupational health. Iran Occupational Health 2011; 8(3): 5-13[Article in Persian].
4. Rezaeian M, Salem Z, Besharat F, Hadavi M & Vazirinejad R. Second self-appraisal on the publication

process of articles published in the journal of Rafsanjan university of medical sciences. Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences 2012; 11(1): 1-10[Article in Persian].

5. Amirsalari S, Khalili Matinzadeh Z, Afsharpayman SH, Javadipour M & Aziz Abadi Farahani M. Tehran university of medical sciences: Participation in twenty five percent of pediatric science production in Iran. Iranian Journal of Pediatrics 2008; 18(1): 21-7[Article in Persian].

6. Gohari MR, Salehi M, Vahabi N & Bazrafshan A. Analysis of medical sciences articles structure quality during 2002-2008. Payavard Salamat 2012; 6(1): 79-88[Article in Persian].

7. Chehrei A, Bayat A, Moghimi A, Fereshtenezhad SM & Kahbazi M. Basic principles of medical scientific notation. Tehran: Pezhvak Elm Aria; 2007: 14-20[Book in Persian].

8. Ariasepehr S, Ahmadzadeh Asl M, Ahmadi SF, Akhavanfard S, Asadi K, Entezari V, et al. Basic principles of research in medical sciences. Tehran: Nure Danesh; 2010: 32-3[Book in Persian].

9. Zarshenas L, Shaghaghian S, Momeni Danaei SH & Tabatabaei SHR. The methodological evaluation of general dentistry students' theses in Shiraz dentistry school. Iranian Journal of Medical Education 2012; 12(3): 202-9[Article in Persian].

10. Akbarin H, Bahonar AR, Nekuei Jahromi OA & Sharifi H. Evaluation of published articles in the journal of the faculty of veterinary medicine, university of Tehran between 2000 and 2009. Iranian Journal of Epidemiology 2011; 7(1): 1-6[Article in Persian].

11. Amini Sani N, Sezavar SH, Lotfollahzade R & Vosugh N. Evaluation of research methodology in Ardebeil university of medical science. Journal of Ardabil University of Medical Sciences 2004; 3(12): 7-12[Article in Persian].

12. Avizhgan M & Nasr AR. A survey of research method in medical education. Teb va Tazkiyeh 2012; 21(2): 5-11[Article in Persian].

13. Kocak FU, Unver B & Karatosun V. Level of evidence in four selected rehabilitation journals. Archives of Physical Medicine and Rehabilitation 2011; 92(2): 299-303.

14. Brennan PA, Mitchell DA, Walker TW, Cascarini L & Oeppene RS. Short communication articles published in BJOMS during 2008-2009 an analysis of types of submission and subject 2008-2009 material. British Journal of Oral and Maxillofacial Surgery 2010; 48(3): 167-72.

15. Paci M, Cigna C, Baccini M & Rinaldi LA. Types of article published in physiotherapy journals: A quantitative analysis. Physiotherapy Research International 2009; 14(4): 203-12.

16. Tabibi SJ, Maleki MR & Delgoshaei B. Writing successful: Thesis, dissertation, research projects and scientific articles. Tehran: Ferdos; 2009: 120-2[Book in Persian].

17. Hatami H. Clinical applications of epidemiology in modern & traditional medicine ancestors. Tehran: Shahid Beheshti University of Medical Sciences Press; 2009: 45-50[Book in Persian].

18. Abed Saeidi Z & Amirali Akbari S. Research method in hygiene and medical sciences. Tehran: Salemi; 2009: 112-8[Book in Persian].

19. Shariati B. Types of epidemiologic studies 1. Journal of Dental Medicine 2001; 14(3): 66-82[Article in Persian].

20. Röhrig B, du Prel J-B, Wachtlin D & Blettner M. Types of study in medical research. Deutsches Arzteblatt International 2009; 106(15): 262-8.

21. Eskrootchi R, Beydokhti H, Alibeige MR & Hosseini F. Levels of clinical evidence in published

- articles in Iranian scientific medical journals (1994-2008). Birjand University of Medical Sciences 2011; 18(2): 117-25[Article in Persian].
22. CEBM. Oxford centre for evidence-based medicine – levels of evidence. Available at: <http://www.cebm.net/oxford-centre-evidence-based-medicine-levels-evidence-march-2009/>. 2009.
23. Banani GH, Jamshidi R & Alibeige MR. A survey on evidence-based levels and core subjects of nursing thesis and dissertations in type I medical universities 1991-2010. Iranian Journal of Nursing 2011; 25(78): 52-61[Article in Persian].
24. Mantzoukas S. The research evidence published in high impact nursing journals between 2000 and 2006: A quantitative analysis. International Journal of Nursing Studies 2009; 46(4): 479-89.
25. Borawski KM, Norris RD, Fesperman SF, Vieweg J, Preminger GM & Dahm P. Levels of evidence in the urological literature. The Journal of Urology 2007; 178(4): 1429-33.
26. Wupperman R, Davis R & Obremsky WT. Level of evidence in spine compared to other orthopedic journals. Spine 2007; 32(3): 388-93.
27. Obremsky WT, Pappas N, Attallah-Wasif E, Tornetta Pr & Bhandari M. Level of evidence in orthopedic journals. The Journal of Bone & Joint Surgery 2005; 87(12): 2632-8.
28. Sheibaninia A, Valaei N, Sadeghi SHM & Azizi F. The evaluation of accuracy of article writing in scientific journals of dentistry in 2006. Research in Medicine 2009; 33(1): 5-11[Article in Persian].
29. Hosseini Dolatabadi F. A survey of relationship between levels of evidence and impact factors of medical core journals in Institute for scientific information: 2011 [Thesis in Persian]. Tehran: Tehran University of Medical Sciences; 2013.
30. Dashti Rahmatabadi M, Mahram B, Dashti Rahmatabadi M & Shoeibi N. A study on distribution of the published researches on different subjects of medicine among Iranian medical journals (2009). The Journal of Qazvin University of Medical Sciences 2013; 16(4): 75-81[Article in Persian].
31. Kazemi SM, Hosseini Khameneh SM, Hemati Islamlo S, Farhang Zanganeh R, Bigdeli MR & Ghoreishi SM. Level of evidence in articles published by the Iranian journal of orthopaedic surgery (between 1995 and 2008). Iranian Journal of Orthopaedic Surgery 2009; 7(3): 90-3[Article in Persian].
32. Management and Planning Organization of Mazandaran Province. Budget of year 2012. Available at: http://www.mbomz.org/uploads/Budget_1391_L_296.pdf. 2011.

Methodology Of Tehran University Of Medical Sciences Articles Indexed In PubMed: 2012

Alibeik Mohammad Reza¹ (MSc.) - Bagheri Zeinab² (MSc.)
Mohagheh Niloofar¹ (MSc.) - Haghani Hamid³ (Ph.D)

1 Instructor, Librarianship and Medical Information Department, School of Health Management and Information Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2 Master of Science in Librarianship and Medical Information, School of Allied Medical Sciences, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3 Instructor, Biostatistics Department, School of Health Management and Information Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Received : Mar 2015
Accepted : Jun 2015

Background and Aim: Materials and methods, as one of the most important parts of a paper, introduces its scientific value. This study aims to investigate the methodological quality of publications of Tehran University of Medical Sciences (TUMS) indexed in PubMed.

Materials and Methods: In this descriptive, cross-sectional study, 400 articles affiliated to Tehran University of Medical Sciences and indexed in PubMed until the end of 2012 were investigated. The type, purpose and subject matter of all these articles were recorded in a checklist.

Results: The most frequently published reports were cross-sectional studies (41.3%), followed by case-control studies (14.5%), case reports (14.3%), clinical trials (13%), narrative reviews (4.8%), animal studies (3.3%), quantitative studies (2.8%), quasi-experimental studies (2%), cohort studies (1.8%), case series (1%), meta-analysis (1%), and systematic reviews (0.5%). When the articles were classified according to National Library of Medicine (NLM) classification, most papers were about musculoskeletal system (8.5%). Over half of the articles were therapeutic (52.8%), followed by diagnostic (24.8%), prevention (12.3%), prognostic (7.8%), and etiologic (2.5%). School of Medicine, Hazrate Rasoule Akram hospital, and Endocrinology & Metabolism Research Institutes had the highest number of articles among TUMS faculties, hospitals, and research centers.

Conclusion: Primary studies were the most common types observed in the articles affiliated to Tehran University of Medical Sciences. Systematic reviews and meta-analyses form only a small proportion of articles in the current research. It seems that there should be a revision in the researchers' priorities to publish papers with prevention purposes.

Key words: Methodology, Index Articles, Pubmed, Abstract, Tehran University of Medical Sciences

* Corresponding Author:
Bagheri Z;
E-mail:
Z.baqeri68@gmail.com